

ΓΡΑΠΤΕΣ ΠΡΟΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΜΑΪΟΥ –ΙΟΥΝΙΟΥ 2010-2011
ΤΑΞΗ: Β ' ΛΥΚΕΙΟΥ
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ
ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ:
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ:
ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ:

Α.ΚΕΙΜΕΝΟ: Νικηφόρος Βρεττάκος, «Ειρήνη»

*Σήμερα η κίνηση όλου του κόσμου είναι ένας
φλοίσβος.
Παραιτήθηκε η θάλασσα να γυρεύει
κι οι ευκάλυπτοι
δε θέλουνε τίποτα.
Σήμερα,
οι εφημερίδες δεν έγραψαν για τον πόλεμο
τίποτα.
Ο ουρανός, διαυγής, κυματίζει το χρώμα του
δίχως περίσκεψη.
Η ψυχή μου, ψηλότερα, φέρεται επί
των υδάτων του σύμπαντος.*

Β.ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ:

1. Το ποίημα «Ειρήνη» στην πρώτη και τρίτη έκδοσή του είχε τον τίτλο «Ευδαιμονία». Πώς συνδέονται μεταξύ τους, κατά τη γνώμη σας, οι δύο τίτλοι;

[μονάδες 15]

2. α)Προσωποποίηση, μεταφορά, κυριολεξία: να βρείτε ένα παράδειγμα από το κάθε εκφραστικό μέσο (χωρίς να τα σχολιάσετε)

[μονάδες 12]

β)Το ύφος του ποιήματος χαρακτηρίζεται λιτό και συμβολικό. Μπορείτε βρείτε παραδείγματα που να επιβεβαιώνουν τους παραπάνω χαρακτηρισμούς (ένα παράδειγμα για τον καθένα);

[μονάδες 8]

3. «Η ποίηση του Βρεττάκου διακρίνεται από μια αισιόδοξη διάθεση και από βαθιά αγάπη για τη ζωή και τον άνθρωπο». Επαληθεύεται η παραπάνω άποψη στο ποίημα «Ειρήνη»; Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας.

[μονάδες 20]

4. Να σχολιάσετε το νόημα των τεσσάρων τελευταίων στίχων του κειμένου.

[μονάδες 25]

5. Ποια σημασία έχει η ειρήνη για το Γ. Ρίτσο; Βρίσκετε κοινά στοιχεία με το ποίημα «Ειρήνη» του Νικ. Βρεττάκου;

[μονάδες 20]

*"Τ' όνειρο του παιδιού είναι η ειρήνη
Τ' όνειρο της μάνας είναι η ειρήνη
Τα λόγια της αγάπης κάτω απ' τα δέντρα
είναι η ειρήνη*

[...]

*Όταν οι ουλές απ' τις λαβωματιές κλείνουν στο πρόσωπο του κόσμου
και μες στους λάγκκους που 'σκαψαν οι οβίδες φυτεύουμε δέντρα
και στις καρδιές που 'καψε η πυρκαϊά δένει τα πρώτα της
μπουμπούκια η ελπίδα
κ' οι νεκροί μπορούν να γείρουν στο πλευρό τους και να κοιμηθούν δίχως παράπονο
ξέροντας πως δεν πήγε το αίμα τους του κάκου,
είναι η ειρήνη.*

*Ειρήνη είναι ένα ποτήρι ζεστό γάλα κι ένα βιβλίο μπροστά στο
παιδί που ξυπνάει.
τότε που τα στάχνα γέρνουν το 'να στ' άλλο λέγοντας: το φως, το φως
και ξεχειλάει η στεφάνη του ορίζοντα φως,
είναι η ειρήνη.*

*Τότε που οι φυλακές επισκευάζονται να γίνουν βιβλιοθήκες,
τότε που ένα τραγούδι ανεβαίνει από κατώφλι σε κατώφλι τη νύχτα,
τότε που τ' ανοιξιάτικο φεγγάρι βγαίνει απ' το σύγνεφο
όπως βγαίνει απ' το κουρείο της συνοικίας φρεσκοξυρισμένος ο
εργάτης το Σαββατόβραδο,
είναι η ειρήνη.*

(αποσπάσματα)